

[Helveg Petersen.]

i sommer, og forbundsformand Hans Rasmussen uddybede spørgsmålet i sin tale på kongressen. Det var efter min mening en bemærkelsesværdig tale, Hans Rasmussen holdt ved den lejlighed — det hænder jo, han gør det. Han gik ind for den opfattelse, at medindflydelse og medansvar til virksomhedernes ansatte ville fremkalde meget nyt initiativ og megen ny virkelyst.

Jeg tror ikke, jeg er enig med Hans Rasmussen i hans politiske sigte, men jeg vil gerne sige, at det netop har været et afgørende motiv for ønsket om nedsættelse af en kommission, at vi i vort samfund har brug for alt det initiativ og al den udfoldelseslyst, vi kan påkalde. Her nytter det ikke at sige, at alt er såre godt; vi ved alle, at der i det danske samfund er meget store reserver, der kunne udnyttes, om det lykkes for os at skabe de fornødne forudsætninger, og her er forholdene på arbejdspladserne af central betydning.

En enkelt bemærkning om begrebet industrielt demokrati. Af den diskussion, der har været ført, får man det indtryk, at mange mennesker er vældig bange for ordet demokrati brugt i denne sammenhæng, og det er egentlig for mig at se meget mærkeligt. Selv tilhængere af det politiske demokrati, vi ellers så stærkt bekender os til, giver udtryk for den opfattelse, at når det drejer sig om arbejdspladserne, så skal man ikke tale for meget om demokrati. I hvert fald kan man, siges der, ikke dele ledelsesretten med de ansatte, fordi ledelsesretten må knyttes til ejendomsretten. Nu skal jeg ikke komme ind på en lang diskussion om dette problem, det er netop et af de forhold, vi kommer til at diskutere i udvalget, men jeg vil gerne sige, at jeg forestiller mig ikke, at der skal foretages revolutionerende skridt, men jeg finder det påkrævet, at vi får undersøgt, i hvilket omfang det er muligt at give de ansatte medbestemmelsesret ud over, hvad der i dag er tilfældet.

Hvis det fremmer produktionen og arbejdstagerernes lyst til at gøre en indsats, så må det være både i deres og arbejdsgivernes interesser og i øvrigt også i samfundets — lad os endelig ikke glemme denne tredje part. Jeg mener, vi må se grundigt på hele dette spørgsmål: hvad indebærer det, og

hvor langt bør man gå alle forhold taget i betragtning? Øget produktivitet, øget virkelyst er det, vi skal stile efter.

Jeg vil også gerne have, vi ser på problemet vedrørende medejendomsretten. Jeg indrømmer, meget tyder på, at dette problem ingenlunde står i forgrunden blandt de ønsker, arbejdstagerne har. Forskellige undersøgelser synes at vise, at det ikke er af afgørende betydning for de ansatte, og det er da også en kendt sag, at der har været en beskeden interesse for udbyttedeling. Ikke desto mindre mener jeg, vi bør se på de erfaringer, der er høstet på dette felt. Det kunne godt være, vi netop når der er tale om udbyttedeling, fandt enkeltheder i lovgivningen, der skulle rettes. Det er i hvert fald sikkert, at man de steder, hvor man anvender udbyttedeling, har glæde deraf, og at udbyttedelingen ganske givet fremmer følelsen af medansvar på arbejdspladserne.

Når man taler om arbejdspladsernes problemer, tænker man først og fremmest på industriens arbejdspladser. En kommende kommissionsundersøgelse skal imidlertid ikke alene beskæftige sig med de større arbejdspladser og de større industrielle virksomheder; kommissionens undersøgelser må principielt gå ud på at belyse så bredt som muligt forholdene på alle kategorier af arbejdspladser, men det er klart, at det i første række bliver de store arbejdspladser, der må være i søgelyset.

Lad mig så til sidst sige, at man kan meget let finde mange indvendinger, rejse mange spørgsmål og pege på mange vanskeligheder — jeg kunne selv finde på mange, om det skulle være — men der er én ting, som man ikke med nogen grad af ret kan sige, og det er, at et kommissionsarbejde er overflødigt. Der er brug for en dybtgående undersøgelse, og det er på denne baggrund, forslaget skal ses. Det er mit håb, at ordførerne for venstre og de konservative vil tage venligere imod forslaget denne gang, efter at de har haft lejlighed til at tænke tingene nærmere igennem, end de gjorde ved førstebehandlingen i marts. Jeg tror, at vi med god vilje i et kommende udvalg skulle kunne nå frem til at tilfredsstille det ønske, som arbejdsministeren fremførte, nemlig at få opstillet en række